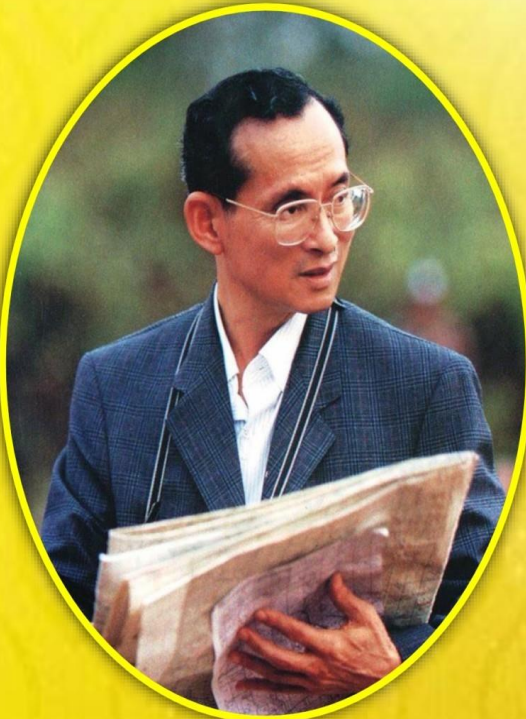

ความรู้และประสบการณ์
จากโครงการทหารพันธุ์ดี มณฑลทหารบกที่ 37

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นเสมือนรากฐานของชีวิต
รากฐานความมั่นคงของแผ่นดิน
เปรียบเสมือนเสาเข็ม ที่ถูกตอกรอรับ
บ้านเรือนตัวอาคารไว้นั่นเอง สิ่งก่อสร้าง
จะมั่นคงได้ก็อยู่ที่เสาเข็ม แต่คนส่วนมากมอง
ไม่เห็นเสาเข็ม และลืมเสาเข็มเสียด้วยซ้ำไป

พระบรมราโชวาทของ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
(การสาธิตพัฒนา ประจำเดือนสิงหาคม ๒๕๕๒)

“การที่ชาติของเราเลี้ยงตนเองได้ขึ้น
เป็นความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่

เพราะไม่ว่าจะเกิดภาวะการณ์เช่นไร เราจะอยู่รอดได้เสมอ
เนื่องจากคนไทยเป็นผู้ผลิต ไม่ใช่จะเป็นเพียงผู้บริโภคเท่านั้น...”

พระราชดำรัส
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง
๑๑ สิงหาคม ๒๕๓๔

เราจะสืบสาน รักษา และต่อยอด
และครองแผ่นดินโดยธรรม
เพื่อประโยชน์สุข
แห่งอาณาราษฎรตลอดไป

พระปรมณวราชโองการ
พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐
เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒

หน่วยทหารทำโครงการที่ประสบความสำเร็จ คือ

“โครงการทหารพันธุ์ดี”

ไม่ใช่พันธุ์ทหารอย่างเดียว พันธุ์ข้าว พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ที่ผลิต
และนำไปมอบให้กับราษฎรที่ประสบภัยต่างๆ ก็ทำได้

พระราชดำรัส สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๓

คำนำ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทที่ 1 ความเป็นมาของโครงการฯ	
1.1. ความเป็นมาของโครงการฯ	1-11
1.2. หน่วยงานผู้มีส่วนร่วมจัดทำโครงการฯ (หน่วยตนเอง/ส่วนราชการ/เอกชน/ หรือผู้มีอุปการคุณอื่นๆ)	11
1.3. สถานที่ตั้งของโครงการฯ	12
บทที่ 2 ข้อมูลโครงการฯ	
2.1. ด้านการเกษตร	
2.2. ด้านการปศุสัตว์	
2.3. ด้านการประมง	
2.4. โครงการอื่นๆ	
บทที่ 3 บทสรุป และข้อเสนอแนะ	
3.1. บทสรุปโครงการฯ	
3.1.1. การดำเนินการที่ผ่านมา	
3.1.2. การวางแผนโครงการฯ ในอนาคต	
3.2. ข้อเสนอแนะ (ตามทัศนะของหน่วย เขียนให้สร้างสรรค์)	
บรรณานุกรม	

บทที่ 1 ความเป็นมาของโครงการฯ

1.1 ความเป็นมาของโครงการฯ

โครงการทหารพันธุ์ดีเดิมเป็น “โครงการเดินตามรอยเท้าพ่อ (เกษตรอินทรีย์)” โดยยึดหลักตามแนวทางพระราชดำริปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางปฏิบัติตน โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี เพื่อพร้อมรับต่อความเสี่ยงบนพื้นฐานของความรอบรู้ ความรอบคอบ ระมัดระวัง และคุณธรรม การใช้ความรู้อย่างถูกหลักวิชาการด้วยความรอบคอบและระมัดระวัง ควบคู่ไปกับการกระทำที่ไม่เบียดเบียนกัน การแบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความร่วมมือปรองดองกันในหน่วยจะสร้างสายใยเชื่อมโยงคนในสวนต่างๆ ของหน่วยเข้าด้วยกัน สร้างสรรค์พลังในทางบวกนำไปสู่ความสามัคคี การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน และการพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งปรัชญานี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทั้งระดับบุคคล องค์กร และชุมชน

สอดคล้องกับพระราชประสงค์ของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ต้องการให้กำลังพลมีอาชีพ มีรายได้ และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รวมถึงการนำองค์ความรู้ในด้านเกษตรกรรม ผลผลิตเมล็ดพันธุ์พืชไปขยายผลสู่ชุมชน และพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อให้ราษฎรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และให้การดำเนินโครงการของ นชต.ทบ. เป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงได้ปรับชื่อโครงการเดินตามรอยเท้าพ่อ (เกษตรอินทรีย์) เป็น “โครงการทหารพันธุ์ดี” พร้อมทั้งดำเนินการตามขั้นตอนขอจัดตั้งโครงการทหารพันธุ์ดีตามที่มีข้อตกลงกับมูลนิธิชัยพัฒนา และสำนักงาน กปร. เมื่อปี พ.ศ. 2562

มณฑลทหารบกที่ 37 ได้นำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาพื้นที่ค่ายเม็งรายมหาราช ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตามแนวทางการทำเกษตรทฤษฎีใหม่แบบผสมผสาน โดยเริ่มจากแผนงานโครงการเกษตรปลอดภัย ตั้งแต่เดือน มกราคม ปี พ.ศ. 2557 เป็นต้นมา จากนั้นจึงขยายแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่แผนงานด้านอื่น ๆ ตามแนวทางการดำเนินโครงการทหารพันธุ์ดีของกองทัพบก

จวบจน สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินมาทรงติดตามการดำเนินงานการขยายผลการเลี้ยงแพะพระราชทานพันธุ์แบล็คเบงกอล ซึ่งมณฑลทหารบกที่ 37 ได้เข้าร่วมเป็นโครงการนำร่องในปี 2558 โดยครั้งแรกเสด็จเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2559 และครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2560 ในโอกาสนี้ ทรงทอดพระเนตรโครงการเกษตรปลอดภัยของหน่วย และทรงมีพระราชดำริ “อยากให้ค่ายเม็งรายมหาราชเป็นศูนย์การเรียนรู้ เป็นพื้นที่ศึกษา และทดลองโครงการต่างๆ เพื่อให้ความรู้แก่ทหารกองประจำการ อีกทั้งสามารถนำไปขยายผลสู่เครือข่ายชุมชนและภูมิลำเนาของพลทหาร เมื่อปลดประจำการไปแล้ว”

มณฑลทหารบกที่ 37 ได้ยึดถือแนวทางตามกระแสพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการต่างๆ โดยยึดถือหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีสาระสำคัญคือนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มาปฏิบัติในหน่วย เพื่อเป็นแบบอย่างแก่กำลังพล และครอบครัว รวมถึงประชาชนตลอดทั้งผู้ที่สนใจ ได้เข้ามาศึกษาเรียนรู้แนวทางการทำเศรษฐกิจพอเพียงในหน่วยทหาร ที่นำมาปฏิบัติ และเห็นผลสัมฤทธิ์จริงในรูปแบบเกษตรอินทรีย์

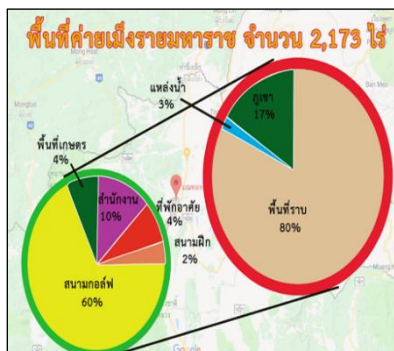
ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงติดตามผลการปฏิบัติงานของมณฑลทหารบกที่ 37 เป็นครั้งที่ 3 โดยได้นำแนวคิด **Management Cockpit** ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เห็นการดำเนินโครงการทุกอย่างได้ ในภาพรวม โดยใช้ระบบสารสนเทศเข้ามาช่วย นอกจากนี้ยังดำเนินการจัดเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลแบบองค์รวม ในทุกมิติ เพื่อจัดทำตัวชี้วัดของโครงการ ทั้ง 11 โครงการ ที่เชื่อมโยงองค์ความรู้จากผลงานปีที่ 1 และผลงาน ปีที่ 2 มาผนึกจัดทำเป็นนิทรรศการเพื่อให้เห็นผลสัมฤทธิ์ การดำเนินโครงการทหารพันธุ์ดี ค่ายเม็งรายมหาราช มณฑลทหารบกที่ 37 จากก้าวแรกจนถึงปัจจุบัน และในโอกาสที่เสด็จทรงเยี่ยมชมศูนย์การเรียนรู้ จากการ จัดนิทรรศการของโครงการทหารพันธุ์ดี มณฑลทหารบกที่ 37 ค่ายเม็งรายมหาราช สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงตรัสเกี่ยวกับโครงการว่า “Think Small, Act. Now” คิดเล็ก ๆ แต่ทำเดี๋ยวนี้

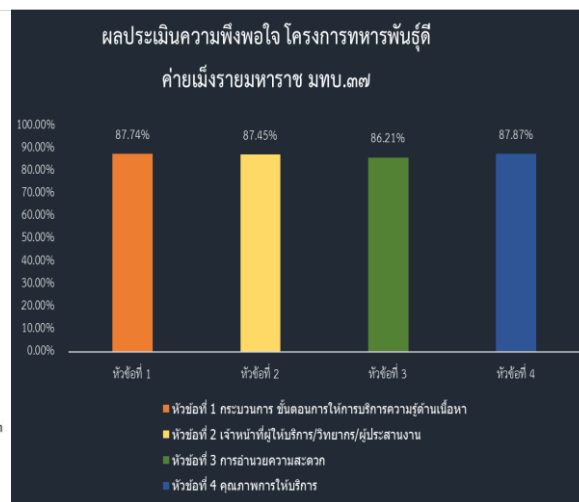
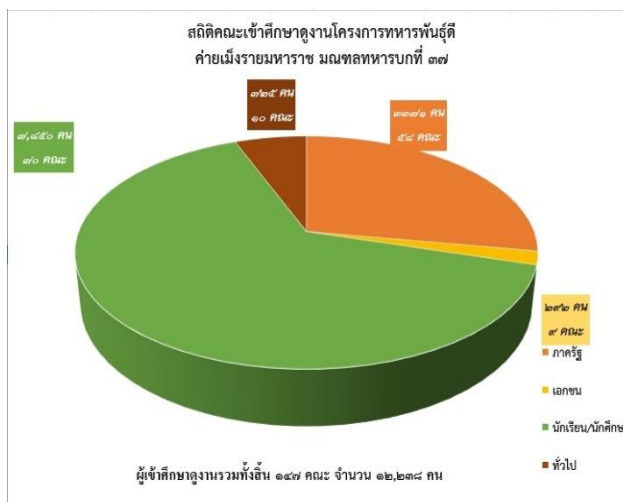

ต่อมาเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2562 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเบิกพระเนตรพระมหาจักรพรรดิธรรมราชา ที่สร้างเป็นมหาจุฬาลงกรณราชูทิศที่ 9 และทรงพระราชทานนามพระพุทธรูปประจำดอยเจดีย์ของมณฑลทหารบกที่ 37 นามว่า พระพุทธรูปวิชัยไตรรัตนาคูณ รวมทั้งทรงติดตามผลการปฏิบัติงานของโครงการทหารพันธุ์ดี มณฑลทหารบกที่ 37 ค่ายเม็งรายมหาราช เป็นครั้งที่ 4 ทรงทอดพระเนตรสัตว์น้ำในโครงการเลี้ยงปลา, โครงการแปรรูปผลิตภัณฑ์ และทรงพระราชทานเมล็ดพันธุ์พืชให้กับผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ 37 เพื่อนำมาเพาะขยายดำเนินโครงการ และแจกจ่ายให้กับกำลังพล นำไปปลูกไว้บริโภค

การจัดตั้งสำนักงานโครงการทหารพันธุ์ดี มณฑลทหารบกที่ 37 ค่ายเม็งรายมหาราช เป็นศูนย์เก็บข้อมูลทั้งหมด 11 โครงการ ในรูปแบบระบบแฟ้มข้อมูลและแบบระบบสารสนเทศ Google Drive และจัดเก็บข้อมูลทางสถิติ อีกทั้งเป็นศูนย์การดำเนินงานประสานงานโครงการกับส่วนราชการ เอกชน และประชาชน ที่จะเข้ามาศึกษาดูงานในศูนย์การเรียนรู้ซึ่ง มณฑลทหารบกที่ 37 เริ่มเปิดให้หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน เข้ามาศึกษาดูงานตั้งแต่ปี 2559 จนถึงปัจจุบัน มีคณะดูงานทั้งสิ้น 147 คณะ รวม 12,238 คน วัดผลการดำเนินงานจากแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์

โครงการเกษตรปลอดภัย เป็นจุดเริ่มต้นของโครงการทหารพันธุ์ดี เน้นการปลูกผักแบบผสมผสาน จัดจำหน่ายให้กับกำลังพลและประชาชนทั่วไป มีเนื้อที่เพาะปลูกประมาณ 2 ไร่ ปลูกผักมากกว่า 40 ชนิด โดยแบ่งพื้นที่เป็น 2 ส่วน โดยส่วนแรก ปลูกผักที่ใช้น้ำในการเจริญเติบโตมาก ได้แก่ ผักกูดป่า และผักกระฉูด เป็นต้น อีกส่วน ปลูกผักที่ใช้น้ำไม่มาก เช่น ผักกาด มะเขือ พริก ผักบุ้งจีน ถั่ว น้ำเต้า จิงจูฉ่าย ดอกขมิ้นชัน ฯลฯ การปลูกผักมีการปลูกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะสั้น, ระยะกลาง และระยะยาว หมุนเวียนตามฤดูกาล โดยใช้เมล็ดพันธุ์ที่เก็บเองและทำการเพาะเอง เช่น ดอกขมิ้นชัน, มัลเบอร์รี่, จิงจูฉ่าย และเชียงดา เป็นต้น และเมล็ดพันธุ์พระราชทาน เช่น แคบ้านดอกขาว น้ำเต้า บวบ เป็นต้น ทั้งนี้ได้จำหน่ายผักปลอดสารพิษให้กับประชาชนในราคาถูกกว่า ๑ ร้านค้าสวัสดิการของหน่วย รวมถึงได้ทำการแจกจ่าย ต้นจิงจูฉ่ายและพันธุ์พืชที่เพาะจากเมล็ดพันธุ์พระราชทานให้แก่กำลังพลของมณฑลทหารบกที่ 37 เพื่อนำไปปลูกที่บ้านของกำลังพล ลดค่าใช้จ่าย เพิ่มรายได้ในครัวเรือน และมีสุขภาพที่ดี เพราะได้ทานผักที่ปลูกเองและไร้สารพิษ รวมถึงได้เพาะขยายพันธุ์จิงจูฉ่าย เพื่อใช้เป็นพืชเศรษฐกิจของโครงการเกษตรปลอดภัย สามารถเพาะพันธุ์ขึ้นได้เองอย่างต่อเนื่อง จึงมีการนำจิงจูฉ่ายมาแปรรูปโดยผลิตภัณฑ์ที่นำมาแปรรูปเน้นให้สามารถรับประทานง่าย และมีรสชาติที่หลากหลาย เช่น ลูกกัวจิงจูฉ่าย น้ำจิงจูฉ่าย และมีน้ำสมุนไพรรวมอื่นๆ ได้แก่ ลูกกัวยุชชัน ลูกกัวยุชเตย น้ำกระเจียวพุทราจีนผสมใบหญ้าหวาน และน้ำตะไคร้ใบเตยผสมใบหญ้าหวาน ซึ่งมีอุปกรณ์และเครื่องมือเพื่อให้กำลังพล หรือพลทหารใช้ในการผลิตเพื่อนำไปต่อยอดและทำเป็นอาชีพเสริมได้

โครงการเลี้ยงปลา สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินโครงการทหารพันธุ์ดี มณฑลทหารบกที่ 37 ค่ายเม็งรายมหาราช ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2560 ทรงปล่อยปลานิลจิตรลดา จำนวน 100,000 ตัว ลงในแหล่งน้ำของโครงการฯ และเป็นโครงการต่อยอดจากการจัดทำฝายทดน้ำ เพื่อสร้างระบบนิเวศน์ให้เกิดความสมดุลและคืนความอุดมสมบูรณ์ให้เกิดขึ้นในบริเวณค่ายเม็งรายมหาราช รวมทั้งก่อให้เกิดแหล่งอนุรักษ์ขยายพันธุ์ปลาที่อุดมสมบูรณ์พันธุ์ปลาที่ปล่อยลงในพื้นที่ค่ายเม็งรายมหาราช เมื่อเติบโตขึ้นจะขยายพันธุ์โดยกระจายผ่านฝายทั้ง 8 ฝาย ลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติต่อไป

ปัจจุบันได้มีการดำเนินโครงการเลี้ยงปลา รวมพื้นที่ 20 ไร่ จำนวน 3 บ่อ ดังนี้

บ่อที่ 1 พื้นที่ 10 ไร่ ได้เลี้ยงปลาเยือก จำนวน 7,500 ตัว และเลี้ยงปลาสร้อยขาว จำนวน 12,500 ตัว

บ่อที่ 2 พื้นที่ 8 ไร่ ได้เลี้ยงปลานิล จำนวน 40,000 ตัว

บ่อที่ 3 พื้นที่ 2 ไร่ ได้เลี้ยงปลานิล จำนวน 10,000 ตัว

เลี้ยงปลาเยือก และปลาสร้อยขาว

เลี้ยงปลานิล

เลี้ยงปลานิล

โครงการไร่นาสวนผสม เป็นระบบการเกษตรที่เกษตรกรสามารถทำนาข้าว ปลูกพืชได้หลายชนิดรวมถึงการเลี้ยงสัตว์ เช่น ปลูกข้าว ไม้ผล พืชผัก เลี้ยงไก่ เป็ด เลี้ยงปลา เพื่อเป็นอาหารและขายเป็นรายได้ โดยเน้นการใช้ทรัพยากรที่ดินให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด จะต้องมีการวางแผนปลูกพืชพรรณให้เหมาะสมกับสภาพทางกายภาพของดินและที่ดิน โดยเฉพาะการนำวัสดุเหลือใช้จากผลิตผลอย่างหนึ่งไปเอื้อประโยชน์อีกอย่างหนึ่งในไร่นาแบบครบวงจร และการทำไร่นาสวนผสมจะต้องมีแหล่งน้ำเพื่อให้เพียงพอตลอดทั้งปี การปลูกพืชในแต่ละชนิดให้มีการหมุนเวียนสับเปลี่ยนกันไปและปลอดสารพิษ โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ที่ทำขึ้นเอง

โครงการไร่นาสวนผสมของหน่วยเป็นการปรับปรุงพื้นที่ เพื่อใช้ในการทำการเกษตรและการเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่จำนวน 15 ไร่ โดยทำการเกษตรแบบผสมผสาน จำนวน 5 ไร่ มีการทำนา ปลูกพืชผัก แบบหมุนเวียนตามฤดูกาล และขุดสระกักเก็บน้ำไว้ใช้ในโครงการ พร้อมทั้งเลี้ยงปลาในพื้นที่ จำนวน 10 ไร่ ผลผลิตที่ได้ทั่วไป ในราคาย่อมเยา ณ ร้านค้าสวัสดิการของหน่วย

โครงการเลี้ยงสัตว์ปีก มีการเลี้ยง 2 ประเภท

1. โครงการเลี้ยงไก่ มีการเลี้ยงไก่ จำนวน 2 สายพันธุ์ ดังนี้

1.1 การเลี้ยงไก่ไข่พันธุ์ไฮบริด ผลผลิตที่ได้จำหน่ายไก่จำหน่ายให้กับโรงประกอบเลี้ยงของหน่วย และจัดจำหน่ายให้กับกำลังพลและประชาชนในราคาถูก เพื่อลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน

วิธีการเลี้ยง เป็นการเลี้ยงแบบปล่อยตามธรรมชาติ ซึ่งจะทำให้แข็งแรง อารมณ์ดีและทำให้การออกไข่มีระยะที่ยาวนานขึ้น สำหรับการให้อาหารให้วันละ 2 รอบ ช่วงเช้า 07.00 – 07.30 น. และช่วงเย็น 16.30 น. ในปริมาณอัตราส่วน 1.5 กก. ต่อไก่ 100 ตัว เพื่อให้ออกไข่สม่ำเสมอและควรให้น้ำสะอาดในปริมาณที่เพียงพอโดยเฉลี่ยแล้วไก่ 1 ตัว กินน้ำ 0.5 ลิตรต่อวัน หากไก่ป่วยให้ใช้ยาวิตามินบี 12 ละลายน้ำให้กิน บางครั้งสามารถให้ฟ้าทะลายโจรผสมไปกับอาหารหรือน้ำเพื่อเสริมภูมิคุ้มกันให้แข็งแรง ไม่ป่วยง่าย

1.2 การเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง เพื่อขยายพันธุ์แจกจ่ายให้กับกำลังพลที่สนใจนำไปเลี้ยง และจัดจำหน่ายให้กับกำลังพลและประชาชนทั่วไป เพื่อนำไปบริโภค

วิธีการเลี้ยงไก่พื้นเมืองโดยปล่อยให้ไก่หากินเองตามธรรมชาติและมีการให้อาหารเพิ่มเติมในช่วงเช้าหรือเย็น อาหารที่ส่วนใหญ่เป็นข้าวเปลือก ปลายข้าวหรืออาจจะเป็นเศษอาหารจากครัวเรือน การจัดการอาหารที่เหมาะสมจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และช่วยให้ไก่มีอัตราการเจริญเติบโตดีขึ้น

2. โครงการเลี้ยงเป็ด มีการเลี้ยงเป็ด 2 ประเภท เป็นการเลี้ยงเพื่อขยายพันธุ์แจกจ่ายให้กับกำลังพลที่สนใจนำไปเลี้ยง สำหรับไข่เป็ดที่ได้จัดจำหน่ายให้กับกำลังพลและประชาชนทั่วไป และบางส่วนจะนำไปแปรรูปทำเป็นไข่เค็ม เพื่อจำหน่ายอีกรูปแบบหนึ่ง

2.1 การเลี้ยงเป็ดเทศ แบ่งออกเป็น 3 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 ตั้งแต่แรกเกิด - อายุ 3 สัปดาห์ ให้นำไปเลี้ยงในเล้า พร้อมทั้งติดตั้งหลอดไฟให้ความอบอุ่นและให้อาหารวันละ 4 - 5 ครั้ง พร้อมทั้งน้ำสะอาด

ช่วงที่ 2 อายุ 4 - 12 สัปดาห์ ควรให้อาหารที่มีโปรตีนประมาณ 16% และสามารถนำเป็ดออกจัดจำหน่ายได้ในช่วงอายุ 10 - 12 สัปดาห์

ช่วงที่ 3 อายุประมาณ 13 - 24 สัปดาห์ ช่วงนี้เป็ดจะกินอาหารมากขึ้น การเจริญเติบโตน้อย จึงเลี้ยงด้วยอาหารให้เพียงพอสำหรับรักษาน้ำหนักและน้ำหนักของเป็ดให้เพิ่มขึ้นเล็กน้อย อาหารที่ให้ช่วงนี้ควรมีโปรตีนประมาณ 14%

2.2 การเลี้ยงเป็ดกากีแคมเบล

วิธีการเลี้ยงเมื่อลูกเป็ดอายุ 0 - 8 สัปดาห์ ควรให้อาหารที่มีโปรตีน 16 - 18% และเมื่ออายุ 8 - 20 สัปดาห์ ควรให้อาหารที่มีโปรตีน 15% โดยให้วันละ 2 รอบ เช้า - เย็น ซึ่งเป็ดจะเริ่มไข่เมื่ออายุ 20 สัปดาห์ ต้องให้อาหารวันละประมาณ 100 กรัม/ตัว/วัน เมื่อเป็ดอายุมากขึ้นต้องให้อาหารมากขึ้นประมาณ 140 - 160 กรัม/ตัว/วัน อาหารเป็ดที่ใช้เป็นหัวอาหารผสมกับวัตถุดิบจากธรรมชาติอื่นๆ เพื่อลดต้นทุนได้แก่ ปลายข้าว รำหยาบ และต้นกล้วย เป็นต้น

โครงการผลิตอาหารสัตว์ลดต้นทุน เป็นจุดรวมการทำอาหารสัตว์กระจายสู่โครงการต่าง ๆ ในโครงการทหารพันธุ์ดี มณฑลทหารบกที่ 37 ค่ายเม็งรายมหาราช ซึ่งใช้หญ้าเนเปียร์ และต้นกล้วย เป็นวัตถุดิบหลักนำมาแปรรูป บด สับ ผสมรำข้าว และปลายข้าว เพื่อเป็นการลดต้นทุนสำหรับการซื้ออาหารของสัตว์ในโครงการทหารพันธุ์ดี โดยหญ้าเนเปียร์เป็นที่นิยมปลูกเลี้ยงสัตว์เพราะมีคุณค่าทางอาหารสูง มีโปรตีนสูงถึง 12% ปลูกง่าย และเจริญเติบโตเร็ว

โครงการเลี้ยงแกะ หรือฟาร์มแกะ มีการเลี้ยงแกะ 2 สายพันธุ์ คือ พันธุ์บอนด์-คوريدัล และพันธุ์ดอร์เซท โดยพันธุ์บอนด์-คوريدัล ได้รับการสนับสนุนจากปศุสัตว์จังหวัดเชียงราย และพันธุ์ดอร์เซท ได้รับการสนับสนุน จากคุณเอื้องฟ้า กันทะวัง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เดิมเลี้ยงที่สถานีตำรวจหลวงขอด ได้มอบให้ เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2562 เป็นแกะพันธุ์เนื้อทั้ง 2 สายพันธุ์ วัตถุประสงค์ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้แก่กำลังพลและประชาชนที่เข้ามาศึกษาดูงานในโครงการฯ การเลี้ยงแกะทั้ง 2 สายพันธุ์ โดยให้กินหญ้าตามธรรมชาติและหญ้าเนเปียร์ที่โครงการปลูก และให้เมล็ดข้าวโพดสำหรับเลี้ยงสัตว์ผสมกับอาหารวัว เพื่อเสริมแร่ธาตุและวิตามินให้กับแกะ

โครงการเลี้ยงไส้เดือน มีการเลี้ยงไส้เดือนพันธุ์แอฟริกา เพื่อเป็นการบริหารจัดการด้านคุณภาพประโยชน์ต่อระบบนิเวศน์ โดยเปลี่ยนขยะอินทรีย์เป็นปุ๋ยหมักชีวภาพ ในการใช้ปลูกพืชผักสวนครัว เป็นการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ภายในหน่วย และเป็นแหล่งการเรียนรู้ในการสร้างเสริมอาชีพให้กับกำลังพล และประชาชนผู้สนใจ

โครงการเลี้ยงแพะพระราชทานพันธุ์แบล็คเบงกอล เป็นศูนย์การเรียนรู้วิธีปรับปรุงพันธุ์แพะ และเป็นแหล่งท่องเที่ยวให้กับกำลังพลภายในค่ายเม็งรายมหาราช และประชาชนที่สนใจ โดยเริ่มต้นจากเดือน ตุลาคม 2558 รับแพะพระราชทานพันธุ์แบล็คเบงกอล เพศผู้ 10 ตัว จากโครงการของมูลนิธิชัยพัฒนา ต่อมาเดือน มกราคม ๒๕๕๙ มีเกษตรกรผู้สนใจนำแพะพันธุ์พื้นเมือง เพศเมีย 10 ตัว มาร่วมโครงการฯ โดยมี ข้อตกลงจะแบ่งลูกแพะคนละครึ่ง เพื่อช่วยขยายพันธุ์แพะ และเป็นการป้องกันปัญหาเล็ดลอดภายในฝูงแพะ

โครงการน้ำส้มควันไม้ เป็นแหล่งเรียนรู้ในการแปรรูปเศษไม้ที่เหลือใช้ให้เป็นถ่านและน้ำส้มควันไม้ โดยน้ำส้มควันไม้มีประโยชน์ ดังนี้

1. ด้านการเกษตร ใช้สำหรับฆ่าเชื้อจุลินทรีย์, แผลงในดินและรักษาโรครา โรครากเน่า
2. ด้านปศุสัตว์ ใช้สำหรับรักษาอาการท้องเสียและช่วยปรับปรุงคุณภาพของไข่ให้มีขนาดใหญ่ เปลือกเหนียวขึ้น
3. ด้านครัวเรือน ใช้สำหรับรักษาโรคน้ำกัดเท้า, เชื้อราที่ผิวหนัง และป้องกันปลวก มดและแมลงต่างๆ

โครงการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ผลผลิตของโครงการทหารพันธุ์ดี มณฑลทหารบกที่ 37 ค่ายเม็งรายมหาราช บางอย่างจะถูกนำมาแปรรูปผ่านโครงการนี้ เพื่อนำออกจำหน่ายให้กับกำลังพลและประชาชนทั่วไป เช่น ลูกกี้ จิงจูฉ่าย, ลูกกี้ฮู้ซัน และลูกกี้ไต้เตย และมีน้ำชาสมุนไพร เช่น น้ำชาสมุนไพรจิงจูฉ่ายและน้ำกระเจียวพุทราจีน ผสมใบหญ้าหวาน โดยปัจจุบัน มีผลิตภัณฑ์ที่มีผู้คนให้ความสนใจคือ ลูกกี้จิงจูฉ่าย และน้ำชาสมุนไพรจิงจูฉ่าย

1.2 หน่วยงานผู้มีส่วนร่วมจัดทำโครงการฯ (หน่วยตนเอง/ส่วนราชการ/เอกชน/หรือ ผู้มีอุปการคุณอื่นๆ)

1.2.1 มณฑลทหารบกที่ 37

1.2.2 ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงราย

1.2.3 สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดเชียงราย

1.2.4 สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย

1.2.5 สำนักงานประมงจังหวัดเชียงราย

1.2.6 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเชียงราย

1.2.7 สถานีพัฒนาที่ดินเชียงราย

1.2.8 สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงราย

1.2.9 ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต 15 เชียงราย

1.2.10 เทศบาลนครเชียงราย

1.2.11 หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 35 สำนักงานพัฒนาภาค3 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

1.2.12 โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ต.บ้านแซว อำเภอยางตลาด จังหวัดเชียงราย

1.2.13 โรงเรียนกีฬา อ.เมือง จ.เชียงราย

1.2.14 วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกเชียงราย

1.2.15 สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

1.2.16 องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

1.2.17 บริษัทไทยประกันชีวิต

1.2.18 กรมการสัตว์ทหารบก

1.2.19 กรมการพลังงานทหาร ศูนย์การอสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

1.3 สถานที่ตั้งของโครงการฯ

1.3.1 ข้อมูลเลขที่ 256 หมู่ที่ 15 ค่ายเม็งรายมหาราช อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57000

เบอร์โทร 05371- 1200 ต่อ 71905

เว็บไซต์โครงการทหารพันธุ์ดี ค่ายเม็งรายมหาราช มณฑลทหารบกที่ ๓๗

<https://www.facebook.com/footstep.father.mtb37>

1.3.2 ภาพจาก Google Earth แผนที่โดยสังเขป

บทที่ 3 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

3.1 บทสรุปของโครงการฯ

3.1.1 การดำเนินการที่ผ่านมา

3.1.1.1 เข้าร่วมอบรมในโครงการทหารพันธุ์ดีของศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ อ.แม่สาย จ.เชียงราย ได้รับประกาศนียบัตรจากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีจำนวน 3 รุ่น 21 นาย

3.1.1.2 ได้รับรางวัลจากการประกวดผลงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในหน่วยทหาร หรือตำรวจ กองบัญชาการกองทัพไทย ได้แก่ รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 1 ในปี 2560 และรางวัลชนะเลิศ ในปี 2561

3.1.1.3 พิธีพระราชทานให้กับทหารที่ปฏิบัติงานในโครงการฯ ซึ่งครบกำหนดปลดจากกองประจำการ เพื่อนำไปขยายผลสู่ภูมิสำเนาของตนเอง

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานเมล็ดพันธุ์ผักให้แก่ทหารปลดประจำการ เพื่อนำไปต่อยอดขยายผลลงสู่ครอบครัว และชุมชนของกำลังพล

3.1.1.4 โครงการทหารพันธุ์ดีขยายผลสู่ชุมชน และสถานศึกษา

3.1.1.4.1 ขยายผลสู่ชุมชน โดยได้พิจารณาคัดเลือกบ้านของกำลังพลคือ จำลิมเอกอิทธิพล จันทรวัน ชุมชนบ้านสันมะแพน ตำบลธารทอง อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย เป็นศูนย์การเรียนรู้โครงการเศรษฐกิจพอเพียงชุมชนบ้านสันมะแพน เพื่อเป็นแบบอย่างในการดำเนินโครงการ ให้กับประชาชนในพื้นที่ที่มีความสนใจเข้ามาศึกษาเรียนรู้ และนำไปต่อยอดให้เกิดความยั่งยืนในชุมชน

โดยเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2562 โครงการทหารพันธุ์ดี มณฑลทหารบกที่ 37 ค่ายเม็งรายมหาราช ร่วมกับนายอำเภอพาน และประชาชนชุมชนบ้านสันมะแพน ได้เปิดศูนย์การเรียนรู้โครงการเศรษฐกิจพอเพียงชุมชนบ้านสันมะแพน ตำบลธาตุทอง อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย อย่างเป็นทางการ

3.1.1.4.2 โดยได้คัดเลือกโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ตำบลบ้านแซว อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย เป็นศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม เพื่อเป็นแบบอย่างให้คณะครู, นักเรียน, ผู้ปกครอง และประชาชนในพื้นที่ ได้ศึกษาเพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดความยั่งยืนในโรงเรียนและชุมชน

โดยเมื่อวันที่ 18 กันยายน 2562 โครงการทหารพันธุ์ดี มณฑลทหารบกที่ 37 ค่ายเม็งรายมหาราช ร่วมกับโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้เปิดศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

3.1.1.5 ผู้เข้าศึกษางานโครงการทหารพันธุ์ดี มณฑลทหารบกที่ 37 ค่ายเม็งรายมหาราช ตั้งแต่ปี 2559 - ปัจจุบัน จำนวน 147 คณะ 12,238 คน

ลำดับ	วันที่	เวลา	คณะศึกษาดูงาน	ประเภท	จำนวนผู้เข้าดูงาน
1	17 ต.ค. 59	11.30 น	คณะมูลนิธิชัยพัฒนา (ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ)	รัฐ	3
2	31 ต.ค. 59	11.30 น	คณะนายทหารสังกัด มทบ.37 และ ร.17 พัน 3	รัฐ	3
3	4 พ.ย. 59	13.30 น.	คณะสื่อมวลชน ททบ.5	เอกชน	5
4	6 พ.ย. 59	09.30 น.	คณะสถานีโทรทัศน์ช่อง NOW 26	เอกชน	4
5	16 พ.ย. 59	14.30 น.	คณะผู้บริหาร รร.อินคำเชียงรายและพาคลับ	เอกชน	4
6	16 ธ.ค. 59	08.30 น.	คณะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน	รัฐ	3
7	16 ธ.ค. 59	10.00 น.	คณะ รร.อนุบาลเมืองเชียงราย	รัฐ	8
8	16 ธ.ค. 59	15.30 น.	คณะ นศท.จากโครงการ รด. พอเพียง รุ่น 1	รัฐ	3
9	20 ธ.ค. 59	10.00 น.	คณะฝ่ายข่าวบริษัทเดอะวัน เอ็นเตอร์ไพรส์(ช่องONE HD)	เอกชน	4
10	26 - 27 ธ.ค. 59	09.00 น.	คณะ รร.ทบอ.บ.ว ค่ายเม็งรายมหาราช	รัฐ	2

ลำดับ	วันที่	เวลา	คณะศึกษาดูงาน	ประเภท	จำนวน ผู้เข้าดูงาน
11	29 ธ.ค. 59	09.30 น.	คณะสมาคมแม่บ้าน ทภ.3	รัฐ	3
12	9 ม.ค. 60	14.30 น.	พล.อ.เทพพงศ์ ทิพยจันทร์ ผช.ผบ.ทบ.(1) และคณะ	รัฐ	10
13	25 ม.ค. 60	09.30 น.	พล.อ.คณิต เพิ่มทรัพย์ รองสมุหราชองครักษ์ และคณะ	รัฐ	5
14	15 ก.พ. 60	10.00 น.	รับเสด็จ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	รัฐ	200
15	20 ก.พ. 60	09.00 น.	คณะ รร.สามัคคีวิทยาคม อ.เมือง จว.ช.ร.	รัฐ	95
16	22 ก.พ. 60	13.00 น.	คณะ นศท. โรงเรียนพานพิเศษพิทยา อ.พาน จว.ช.ร.	รัฐ	40
17	24 ก.พ. 60	08.30 น.	คณะนักเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ 59	รัฐ	4
18	7 มี.ค. 60	14.00 น.	คณะ รร.บ้านห้วยไคร้ อ.แม่สาย จว.ช.ร.	รัฐ	5
19	9 มี.ค. 60	09.00 น.	คณะ รร.อนุบาลลูกกรัก อ.เมือง จว.ช.ร.	รัฐ	8
20	14 มี.ค. 60	13.00 น.	คณะศาลเยาวชนและครอบครัว จว.ช.ร.	รัฐ	19
21	16 มี.ค. 60	13.00 น.	คณะวิทยาลัยอาชีวศึกษา จว.ช.ร.	รัฐ	10
22	22 มี.ค. 60	08.30 น.	คณะ อบต.เคียนซา จว.ส.ญ	รัฐ	49
23	23 มี.ค. 60	15.00 น.	คณะ มทภ.3 และสื่อมวลชนสายทหาร	รัฐ	25
24	3 พ.ค. 60	09.00 น.	คณะ รร.บ้านสันโค้ง อ.เมือง จว.ช.ร.	รัฐ	105
25	9 พ.ค. 60	13.00 น.	คณะครูฝึก นศท.มทบ.37	รัฐ	35
26	27 พ.ค. 60	13.00 น.	คณะกองกำลังพลสำรอง มทบ.37	รัฐ	40
27	1 มิ.ย. 60	11.30 น.	คณะ รร.สหศาสตร์ศึกษา อ.เมือง จว.ช.ร.	รัฐ	100
28	19 มิ.ย. 60	14.00 น.	คณะกงสุลใหญ่สหรัฐอเมริกา จว.ช.ม.	รัฐ	8
29	20 มิ.ย. 60	10.00 น.	คณะผู้ว่าราชการ จว.ช.ร.	รัฐ	15
30	12 ก.ค. 60	09.00 น.	คณะ รร.เทศบาล 1 บ้านเก่า อ.พาน จว.ช.ร	รัฐ	121
31	19 ก.ค. 60	08.30 น.	คณะวิทยาลัยอาชีวศึกษา จว.ช.ร.	รัฐ	58
32	19 ก.ค. 60	09.30 น.	คณะสำนักงานโครงการการท่องเที่ยวและกีฬา จว.ช.ร.	รัฐ	50
33	6 ส.ค. 60	9.00 น.	คณะโรงพยาบาลเชียงรายราชประชานุเคราะห์	รัฐ	4
34	10 ส.ค. 60	13.00 น.	คณะสื่อมวลชนส่วนกลางจากโครงการอาหารปลอดภัย จว.ช.ร.	รัฐ	9
35	22-29 ส.ค. 60	9.00 น.	คณะ รร.เทศบาล 7 ฝั่งหมิ่น อ.เมืองเชียงราย จว.ช.ร.	รัฐ	482
36	6 ก.ย. 60	8.30 น.	คณะ อบต.ทุ่งฮั่ว อ.วังเหนือ จว.ล.ป.	รัฐ	60
37	12 ก.ย. 60	8.30 น.	กำลังพลทหารกองที่ครบกำหนดปลดประจำการ มทบ.37	รัฐ	43
38	20 ก.ย. 60	13.00 น.	คณะกรรมการวิสามัญ สถานิติบัญญัติแห่งชาติ	รัฐ	20
39	22 ก.ย. 60	13.00 น.	คณะ รร.เทศบาล 2 หนองบัว อ.เมือง จว.ช.ร	รัฐ	125
40	26 ก.ย. 60	13.00 น.	คณะศึกษาธิการ จว.ช.ร	รัฐ	35
41	10 ต.ค. 60	9.30 น.	คณะผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัว จว.ช.ร	รัฐ	25
42	30 ต.ค. 60	13.00 น.	ผอ.ศปร.ทบ.และคณะ	รัฐ	12

ลำดับ	วันที่	เวลา	คณะศึกษาดูงาน	ประเภท	จำนวน ผู้เข้าดูงาน
43	10 พ.ย. 60	14.00 น.	ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อ.เมือง จว.ช.ร.	รัฐ	100
44	22 พ.ย. 60	10.00 น.	คณะ รร.แม่มอญวิทยา ต.ห้วยชมพู อ.เมือง จว.ช.ร.	รัฐ	61
45	27 พ.ย. 60	14.00 น.	คณะ ผอ.ศปป.2 กอ.รมน	รัฐ	8
46	30 พ.ย. 60	09.00 น.	คณะ รร.ห้วยน้ำเย็นวิทยา ต.วาวิ อ.แม่สรวย จว.ช.ร.	รัฐ	50
47	8 ธ.ค. 60	09.00 น.	คณะ รร.เทศบาล 4 สันป่าก่อ อ.เมือง จว.ช.ร.	รัฐ	132
48	18 ธ.ค. 60	10.00 น.	คณะ อบต.บ้านปิน อ.ดอกคำใต้ จว.พ.ย.	รัฐ	40
49	10 ม.ค. 61	09.00 น.	คณะเจ้ากรมการแพทย์ทหารบก	รัฐ	8
50	21 ก.พ. 61	09.30 น.	คณะ นร.รร.เตรียมทหาร	รัฐ	615
51	25 ก.พ. 61	14.30 น.	คณะ สถาบัน กศน. ภาคเหนือ	รัฐ	73
52	28 ก.พ. 61	09.00 น.	คณะ รร.ปัญญาวัฒน์ อ.เมือง จว.ช.ร.	รัฐ	60
53	16 มี.ค. 61	09.00 น.	คณะ รร.อนุบาล อบต.ป่าซาง อ.เมือง จว.ช.ร.	รัฐ	120
54	16 มี.ค. 61	09.00 น.	คณะ รร.สูงวัย อบต.ป่าตึง จว.ช.ร.	รัฐ	130
55	27-28 มี.ค. 61	09.00 น.	คณะเซ็นทรัลพัฒนา ดิเวลลอปเม้นท์	เอกชน	82
56	28 มี.ค. 61	14.00 น.	คณะนักเรียนจาก สพฐ. จว.ช.ร. ที่เข้าร่วมโครงการ กองทัพบก่ายเยาวชนส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ปี 61	รัฐ	50
57	27 เม.ย. 61	09.00 น.	คณะ รร.สันโค้งวิทยา(จตุรราชรัฐ) อ.เมือง จว.ช.ร.	รัฐ	130
58	19 พ.ค. 61	09.00 น.	คณะสำนักงานวัฒนธรรม จว.ช.ร. รุ่นที่ 1	รัฐ	70
59	26 พ.ค. 61	09.00 น.	คณะสำนักงานวัฒนธรรม จว.ช.ร. รุ่นที่ 2	รัฐ	100
60	2 มิ.ย. 61	09.00 น.	คณะสำนักงานวัฒนธรรม จว.ช.ร. รุ่นที่ 3	รัฐ	100
61	5 ก.ค. 61	13.00 น.	คณะเกษตรกรผู้เข้าร่วม "โครงการส่งเสริมและพัฒนา อาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร" (โครงการไทยนิยม ยั่งยืน) ปี 61	ทั่วไป	200
62	8 ส.ค. 61	9.00	คณะ อ.ดอยหลวง รุ่นที่ 1	ทั่วไป	55
63	9 ส.ค. 61	9.00	คณะ อ.ดอยหลวง รุ่นที่ 2	ทั่วไป	55
64	10 ส.ค. 61	9.00	คณะมหาวิทยาลัยวัยที่สาม รุ่นที่ 1	ทั่วไป	80
65	15 ส.ค. 61	9.00	คณะ รร.ทบอ.บ.ว ค่ายเมืองรามมาราช	รัฐ	192
66	23 ส.ค. 61	9.00	คณะมหาวิทยาลัยวัยที่สาม รุ่นที่ 2	รัฐ	50
67	30 ส.ค. 61	9.00	คณะ อ.ดอยหลวง รุ่นที่ 3	ทั่วไป	55
68	2 ก.ย. 61	9.00	คณะโครงการอบรมการสร้างนวัตกรรมพลังงานทดแทน จว.ช.ม.	ทั่วไป	50
69	13 ก.ย. 61	9.00	คณะ รร.เทศบาล 2 หนองบัว อ.เมือง จว.ช.ร.	รัฐ	124
70	14 ก.ย. 61	9.00	คณะ รร.คริสเตียนหนองประทีป ต.หนองป่าครั่ง อ.เมือง จว.ช.ม.	รัฐ	125
71	18 ก.ย. 61	9.00	คณะ รร.เทศบาล 1 ศรีเกิด อ.เมือง จว.ช.ร.	รัฐ	30

ลำดับ	วันที่	เวลา	คณะศึกษาดูงาน	ประเภท	จำนวน ผู้เข้าดูงาน
72	23 ก.ย. 61	09.00 น.	คณะ อบต.น้ำซุน จว.พ.ช.	รัฐ	100
73	26 ก.ย. 61	09.00 น.	คณะ รร.อนุบาลศุภลักษณ์ อ.เมือง จว.ช.ร.	รัฐ	297
74	1 ต.ค. 61	14.00 น.	คณะ Jurong West Secondary School	รัฐ	14
75	7 ต.ค. 61	09.00 น.	คณะ รร.บ้านดอยช้าง ต.วาวี อ.แม่สรวย จว.ช.ร.	รัฐ	145
76	13 ต.ค. 61	09.00 น.	คณะ รร.บ้านห้วยน้ำเย็น ต.วาวี อ.แม่สรวย จว.ช.ร.	รัฐ	90
77	20 ต.ค. 61	13.00 น.	คณะ รร.เทศบาล 3 ศรีทรายมูล อ.เมือง จว.ช.ร.	รัฐ	68
78	27 ต.ค. 61	09.00 น.	คณะ กศน. อ.แม่ลาว จว.ช.ร.	รัฐ	30
79	10 ม.ค. 62	09.00 น.	คณะ รร.เชียงรายวิทยาคม อ.เมือง จว.ช.ร.	รัฐ	155
80	14 ม.ค. 62	09.00 น.	คณะเทศบาล ต.บ้านดู่ อ.เมือง จว.ช.ร. (รุ่น 1)	รัฐ	80
81	15 ม.ค. 62	09.00 น.	คณะเทศบาล ต.บ้านดู่ อ.เมือง จว.ช.ร. (รุ่น 2)	รัฐ	72
82	17 ม.ค. 62	09.00 น.	คณะเทศบาล ต.บ้านดู่ อ.เมือง จว.ช.ร. (รุ่น 3)	รัฐ	79
83	18 ม.ค. 62	09.00 น.	คณะเทศบาล ต.บ้านดู่ อ.เมือง จว.ช.ร. (รุ่น 4)	รัฐ	82
84	22 ม.ค. 62	09.00 น.	คณะมหาวิทยาลัยวัยที่สามนครเชียงราย	รัฐ	40
85	5 ก.พ. 62	09.00 น.	คณะกองทุนพัฒนาโรงไฟฟ้าเขื่อนรัชชประภา	ทั่วไป	30
86	18 ก.พ. 62	09.00 น.	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุดรดิตถ์ ส.ป.ก.อุดรดิตถ์	รัฐ	25
87	22 ก.พ. 62	13.00 น.	คณะ รร.สหศาสตร์ศึกษา อ.เมือง จว.ช.ร.	รัฐ	113
88	26 ก.พ. 62	09.00 น.	คณะ รร.อนุบาลพรรณี อ.เมือง จว.ช.ร. (รุ่น 1)	รัฐ	64
89	27 ก.พ. 62	09.00 น.	คณะ รร.อนุบาลพรรณี อ.เมือง จว.ช.ร. (รุ่น 2)	รัฐ	45
90	3 มี.ค. 62	09.00 น.	คณะค่ายคุณธรรม จริยธรรม จว.ช.ร.	ทั่วไป	55
91	26 มี.ค. 62	09.00 น.	คณะสำนักงานวัฒนธรรม จว.ช.ร. ชุดที่ 1	รัฐ	80
92	30 เม.ย. 62	09.00 น.	คณะ รร.บ้านสันโค้ง อ.เมือง จว.ช.ร.	รัฐ	121
93	25 มิ.ย. 62	09.00 น.	คณะวิทยาลัยอาชีวศึกษา จว.ช.ร. ชุด 1	รัฐ	44
94	26 มิ.ย. 62	09.00 น.	คณะวิทยาลัยอาชีวศึกษา จว.ช.ร. ชุด 2	รัฐ	40
95	28 มิ.ย. 62	09.00 น.	คณะวิทยาลัยอาชีวศึกษา จว.ช.ร. ชุด 3	รัฐ	41
96	2 ก.ค. 62	09.00 น.	คณะวิทยาลัยอาชีวศึกษา จว.ช.ร. ชุด 4	รัฐ	43
97	13 ก.ค. 62	09.00 น.	คณะวิทยาลัยกองทัพบก	รัฐ	35
98	10 ก.ค. 62	13.00 น.	คณะ รร.บ้านแซววิทยาคม อ.เชียงแสน จว.ช.ร.	รัฐ	315
99	14 ส.ค. 62	13.00 น.	คณะ รร.เทศบาล 5 เด่นห้า อ.เมือง จว.ช.ร.	รัฐ	764
100	24 ส.ค. 62	09.00 น.	คณะค่ายคุณธรรม จริยธรรม จว.ช.ร. ชุดที่ 2	รัฐ	80
101	27 ส.ค. 62	09.00 น.	คณะ รร.นายร้อย จปร.	รัฐ	40
102	27 ส.ค. 62	09.30 น.	คณะมหาวิทยาลัยวัยที่สามนครเชียงราย	ทั่วไป	45
103	17 ก.ย. 62	09.00 น.	คณะ รร.อนุบาลเทศบาลตำบลบุญเรือง เชียงของ จว.ช.ร.	รัฐ	79
104	9 ต.ค. 62	08.30 น.	คณะ รร.เวียงผาวิทยาคม อ.แม่สรวย จว.ช.ร.	รัฐ	62
105	7 พ.ย. 62	08.30 น.	คณะชุมชนบ้านสันมะแพน อ.พาน จว.ช.ร.	ทั่วไป	100
106	19 ธ.ค. 62	13.00 น.	คณะ รร.บ้านดอยช้าง ต.วาวี อ.แม่สรวย จว.ช.ร.	รัฐ	63
107	19 ก.พ. 63	8.00 น.	คณะ นร.ร.เตรียมทหาร	รัฐ	820
108	24 ก.พ. 63	8.00 น.	คณะ รร.บ้านหลวง อ.บ้านหลวง จว.น.น.	รัฐ	48

ลำดับ	วันที่	เวลา	คณะศึกษาดูงาน	ประเภท	จำนวน ผู้เข้าดูงาน
109	4 มิ.ย. 63	9.30 น.	คณะมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	รัฐ	80
110	11 ส.ค. 63	13.30 น.	คณะ นศ.นศท.มทบ.37	รัฐ	50
111	25 ส.ค. 63	14.30 น.	คณะ นนร.จปร ชั้นที่ 5 รุ่นที่ 68	รัฐ	59
112	15 ก.ย. 63	09.00 น.	คณะศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อ.แม่สรวย จว.ช.ร.	รัฐ	50
113	18 ก.ย. 63	09.00 น.	คณะ รร.บ้านขุนแม่แบ่ง อ.ดอยหลวง จว.ช.ร.	รัฐ	36
114	23 ก.ย. 63	13.30 น.	คณะ อบต.สันกลาง อ.พาน จว.ช.ร.	รัฐ	25
115	20 ม.ค. 64	09.00 น.	คณะ ฉก.ม.3 และผู้นำชุมชนหมู่บ้านติดแนวชายแดน	รัฐ	36
116	1 มี.ค. 64	13.00 น.	คณะ รร.วัดไชยสถานวิทยา พระปริยัติธรรม จว.ช.ร.	รัฐ	20
117	4 มี.ค. 64	13.30 น.	คณะ บก.ควบคุม ทพ.สปก.ทก.3	รัฐ	30
118	26 ก.ย. 64	13.30 น.	คณะ นนร.จปร.ชั้นปีที่ 5 รุ่นที่ 69	รัฐ	22
119	19 ต.ค. 64	09.00 น.	คณะ นพค.35	รัฐ	11
120	18 พ.ย. 64	13.00 น.	คณะ นร.นศท.มทบ.37 ชั้นปีที่ 4	รัฐ	84
121	24 - 26 ม.ค. 65	09.30 น.	คณะ รร.ทบอ.บ.ว ค่ายเม็งรายมหาราช	รัฐ	415
122	11 ก.พ. 65	09.30 น.	คณะ พล.อ.เจริญชัย หินเธาว์ ผช.ผบ.ทบ.	รัฐ	30
123	23 ก.พ. 65	09.30 น.	คณะ ฉก.ม.3 และผู้นำชุมชนหมู่บ้านติดแนวชายแดน	รัฐ	40
124	2 มี.ค. 65	09.30 น.	คณะสรรพสามิตพื้นที่เชียงราย	รัฐ	10
125	6 พ.ค. 65	09.30 น.	คณะเยาวชนจาก ทก.3	รัฐ	50
126	14 พ.ค. 65	09.30 น.	คณะเยาวชนจาก ทก.4	รัฐ	50
127	15 พ.ค. 65	09.30 น.	คณะเยาวชน ต.เทอดไทย อ.แม่ฟ้าหลวง จว.ช.ร.	รัฐ	50
128	24 พ.ค. 65	09.30 น.	คณะ รร.ทวิเอสซีวิทยา อ.เมืองเชียงราย จว.ช.ร.	รัฐ	250
129	26 พ.ค. 65	09.30 น.	คณะ พล.อ.จิรเดช กมลเพ็ชร ผอ.สปร.ทบ.	รัฐ	2
130	19 มิ.ย. 65	10.00 น.	คณะเยาวชน ต.แม่สลองใน อ.แม่ฟ้าหลวง จว.ช.ร.	รัฐ	50
131	24 มิ.ย. 65	09.30 น.	คณะเยาวชน ต.ศรีดอนมูล อ.เชียงแสน จว.ช.ร.	รัฐ	70
132	20 ก.ค. 65	09.30 น.	คณะเยาวชนโครงการสานฝันเปิดประสบการณ์จากพี่ สู่น้อง รุ่นที่ 3 ของ ทก.3	รัฐ	56
133	2 ส.ค. 65	09.30 น.	คณะมหาวิทยาลัยวัยที่วัยที่สามนครเชียงราย	รัฐ	25
134	19 ส.ค. 65	09.30 น.	คณะ รร.บ้านเลาลี อ.แม่สรวย จว.ช.ร.	รัฐ	63
135	26 ก.ย. 65	09.00 น.	คณะ รร.บ้านร่องผืนย อ.เมือง จว.ช.ร.	รัฐ	109
136	26-28 ก.ย. 65	09.00 น.	คณะ รร.ทบอ.บ.ว ค่ายเม็งรายมหาราช	รัฐ	393
137	10 พ.ย. 65	09.00 น.	คณะ รร.ลูกรักป่าแดด อ.ป่าแดด จว.ช.ร.	เอกชน	39
138	12 พ.ย. 65	10.00 น.	คณะนิสิต - นักศึกษา มหาวิทยาลัยทั่วประเทศ	รัฐ	250
139	14 ธ.ค. 65	14.20 น.	คณะสำนักงานคุมประพฤติ จว.ช.ร.	รัฐ	38
140	27 ธ.ค. 65	09.00 น.	คณะมหาวิทยาลัยวัยที่สามนครเชียงราย	รัฐ	29
141	14 ม.ค. 66	10.00 น.	คณะสำนักงานคุมประพฤติ จว.ช.ร.	รัฐ	55
142	27 ม.ค. 66	09.30 น.	คณะ รร.อนุบาลห้วยสัก อ.เมือง จว.ช.ร.	รัฐ	39

ลำดับ	วันที่	เวลา	คณะศึกษาดูงาน	ประเภท	จำนวน ผู้เข้าดูงาน
143	8 ก.พ. 66	09.00 น.	คณะ รร.อนุบาลพรรณิ อ.เมือง จว.ช.ร. (อนุบาล 1)	เอกชน	22
144	10 ก.พ. 66	14.00 น.	คณะ อบต.วังลึก อ.ศรีสำโรง จว.ส.ท.	รัฐ	150
145	15 ก.พ. 66	09.00 น.	คณะ รร.อนุบาล อบต.ป่าซาง อ.เวียงเชียงรุ้ง จว.ช.ร.	รัฐ	110
146	17 ก.พ. 66	09.00 น.	คณะ รร.อนุบาลพรรณิ อ.เมือง จว.ช.ร. (อนุบาล 3)	เอกชน	79
147	23 ก.พ. 66	09.00 น.	คณะ รร.อนุบาลพรรณิ อ.เมือง จว.ช.ร. (อนุบาล 2)	เอกชน	66

3.1.2 การวางแผนโครงการฯ ในอนาคต

- พัฒนาโครงการให้มีความน่าสนใจมากขึ้นแบ่งรัฐบาลมั่นคงและยั่งยืน